

MYNTFYND FRÅN BOHUSLÄN

Richard Kjellgren

Kungl. Myntkabinettet

Stockholm 2004

Referenser

TRYCKTA OCH OTRYCKTA

A

Ahlström, B. mfl. 1976. *Sveriges Mynt 1521-1977*. Stockholm 1976.

AiS (Arkeologi i Sverige) 1991-. Stockholm 1991-.

Andersson, H. 1981. Kungahälla, Riksantikvarieämbetet och Statens historiska museer: *Rapport Medeltidsstaden* 29. Göteborg 1981.

Axelsson, J. Red. 1964. *Solberga: En sockenskildring*. Göteborg 1964.

B

Berg, K. 1991. Selma Johanson - väverska och hembygdsvetenskapsforskare i södra Bohuslän, *Skrifter utgivna av Bohusläns museum och Bohusläns hembygdsvetenskapsförbund* Nr 41. Uddevalla 1991.

Berg, W. 1883. Slottsruinen på Ragnhildsholmen, *Bidrag till kännedom om Göteborgs och Bohusläns fornminnen och historia*, Årtonde häftet (andra bandets fjärde häfte). Stockholm 1883.

Berg, W. 1900. Ruinen efter Karlsborgs fäste. *Bidrag till kännedom om Göteborgs och Bohusläns fornminnen och historia*, 22:a bandet (6:e bandets första häfte). Göteborg 1900.

Berg, W. 1910. Hornborg, *Bidrag till kännedom om Göteborgs och Bohusläns fornminnen och historia*. Göteborg 1910.

Berg W. 1914. Dyngre ruin, *Göteborgs och Bohusläns fornminnesförenings tidskrift* 1914. Göteborg 1914.

Berger, F. 1993. *Die mittelalterlichen Brakteaten im Kestner-Museum Hannover*. Samlingskatalog 12. Hannover 1993.

Berger, F. & Büttner, A. & Büttner, D. 1996. *Die mittelalterlichen Brakteaten im Kestner-Museum Hannover*. Samlingskatalog 13. Hannover 1996.

Berglund, J. 1989. Bohusläns geologi, *småskrifter från Bohusläns museum* nr 24. Uddevalla 1989.

Bergstrand, C-M. 1962. *Gammalt från Orust. Folkminnen från Orust med närliggande öar*. Uddevalla 1962.

Bergstrand, T., Rappe, M. 1994. Dragsmarks kloster. *C-uppsats, Arkeologiska institutionen, Göteborgs universitet*. Stencil. Göteborg 1994.

Brown, L. 1987. *Catalogue of British Historical Medals 1837-1901*. Vol II. London 1987.

C

Christenson, H. 1954. *Fräkne: Bygd och folk I gången tid*. Ljungskile 1954.

Cullberg, C. 1993. Bohuslän - ett gränslands historia. *Skrifter utgivna av Bohusläns museum och Bohusläns hembygdsvetenskapsförbund* Nr 44. Uddevalla 1993.

D

Dannenberg, H. 1876-1905. *Die deutschen Münzen der sächsischen und fränkischen Kaiserzeit 1-4*. Berlin 1876-1905.

Davenport, J. S. 1974. *European Crowns 1600-1700*. Chicago 1974.

Davenport, J. S. 1976. *German Secular Thalers 1600-1700*. Frankfurt am Main 1976.

Davenport, J. S. 1977. *European Crowns 1484 - 1600*. Frankfurt am Main 1977.

Duplessy, J. 1988. *Les Monnaies Françaises Royales de Hugues Capet à Louis XVI (987-1793)*, första bandet. Paris/Maastricht 1988.

E

Elling, B. 1978. *Bokenäs och Dragsmark i gången tid*. Uddevalla 1978.

Ericson, C. 1992. Dyngehus, *Fornlämningsmiljöer i Bohuslän*. Göteborg 1992.

Ericson, C. 1992. Hornborg, *Fornlämningsmiljöer i Bohuslän*. Göteborg 1992.

Eriksson, U.G. 1989. *Bohuslän*. Stockholm 1989.

F

Flensburg, P. 1996. *Numismatisk Leksikon*. Dansk Numismatisk Forening. Köpenhamn 1996.

Frykman, B. 1970. Arabiska mynt från Orust. *Göteborgs Arkeologiska Museum, Årstryck 1970*. Göteborg 1970.

Fynd 1/2 -98. tidskrift för Göteborgs stadsmuseum och fornminnesföreningen i Göteborg. Göteborg 1998.

G

Gaetens, R. 1959/1960. Hohenstaufenzeit. *Hess/Leu auktion 12 - 13*. Zürich 1959/60.

Galster, G. 1972. *Unionstidens udmøntninger. Danmark og Norge 1397-1540. Sverige 1363-1521*. Köpenhamn 1972.

Gamby, E. 1942. Numismatiska bidrag till Göteborg och Bohusläns historia: Myntprägling i Kungahälla?, *Göteborgs och Bohusläns Fornminnesförenings tidskrift 1941*. Göteborg 1942.

GNF-aren. 1968. Nr. 3. November. *GNF-aren, Medlemsblad för Göteborgs Numismatiska Förening*. Göteborg 1968.

Golabiewski-Lannby, M. 2000. *Pengar i folkmun och mynt i seder, bruk och poesi*. Stockholm 2000.

Guldskatten från regalskeppet Kronan (Kapitlet om Mynt och mynträkning), KMK katalog 24, Stockholm 1986.

H

Hatz, G. 1974. *Handel und Verkehr zwischen dem Deutschen Reich und Schweden in der späten Wikingerzeit. Die deutschen Münzen des 10. und 11. Jahrhunderts in Schweden*. Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien. Stockholm 1974.

Hallenborg, J. F. 1923. *Inlands Fräkne och Torpe härader genom tiderna*. Uddevalla 1923.

Hede, H. 1978. *Danmark og Norges mønter*. Köpenhamn 1978.

Hemmingsson, B. 1996. Kronbrakteater från 1240-talet. *Svensk Numismatisk Tidskrift 1996:5*, s. 115. Stockholm 1996.

Holmberg, A. E. 1867. *Bohusläns historia och beskrifning*, I-III. Örebro 1867.

Hugoson, M. 1984. *Kongahälla Förintad stad*. Stencil i KMK.

J

Jansson, S. O. 1995. *Måttordbok: svenska måttstermer före metersystemet*. 2:a upplagan. Stockholm 1995.

Jenssen, J. S. 1974. *Numismatisk opslagsbog. Mønter fra vikingetid til vor tid*. Köpenhamn 1974.

Jesse, W. 1928. *Der Wendische Münzverein*. Lübeck 1928.

- Jonsson, K. 1983. Översikt över fastlandsmynntningen ca 1180-1250, *Numismatiska Meddelanden XXXIV*. Stockholm 1983.
- Jonsson, K. 1991. A new Norwegian Viking-Age coin type and other Norwegian coins found in Sweden, *Nordisk Numismatisk Årsskrift* 1991. Stockholm 1992.
- Jonsson, K. 1992. Erik Knutsson eller Erik Eriksson?, *Svensk Numismatisk Tidskrift* 4/5 1992. Stockholm 1992.
- Jonsson, L. 1984. Nyare tids arkeologi i Uddevalla provundersökningar av eftermedeltida lämningar Kvarteret Banken m fl Uddevalla stad Bohuslän. *Rapport UV* 1984:15. Stockholm 1984.
- Jonsäter, M. 1983. Fornlämningsområden längs väg 651: Jörlanda, Spekeröds och Norums socknar, Bohuslän: Arkeologisk undersökning 1978 och 1979, *Rapport - Riksantikvarieämbetet och Statens historiska museer*. Undersökningsverksamheten, 1982:32. Stockholm 1983.
- Jonsäter, M. m.fl. 1982. Fornlämningar i Berol/Sanden - området: Ödsmål socken, Bohuslän, Del 1. *Rapport - Riksantikvarieämbetet och Statens historiska museer*. Undersökningsverksamheten, 1982:37. Stockholm 1982.
- K**
- Karlsson, H. 1962. *Lövön från forntid till nutid*. Göteborg 1962.
- Karlsson Lönn, M. & Lindman, G. 1993. Arkeologiska förundersökningar för motorväg E6 Bohuslän, Forshälla-Torp, Stinneröd-Timmerås, Herrestad-Grytingen. *UV-Väst - Internrapport* 1993:48. Stockholm 1993.
- Kjellgren, R. 2001. Öckerö socken i Bohuslän - Myntfynd och levande offertradition. I: Nulla dies sine linea - Festskrift till Ian Wiséhn. *Numismatiska Meddelanden XLI* Stockholm 2001.
- L**
- Lagerholm, N. 1959. Kungahälla. Redogörelse för bebyggelseundersökning inom Kastellegården, Ytterby socken, Bohuslän, under åren 1953 - 1958. *Fornvännen* 1959 2-3. Uppsala 1959.
- Lagerqvist, L. O. 1970. *Svenska mynt under vikingatid och medeltid samt gotländska mynt*. Stockholm 1970.
- Lagerqvist, L. O. & Nathorst-Böös, E. 1981. *Mynt, sedlar och medaljer. Ur numismatikens historia*. Borås 1981.
- Lagerqvist, L. O. & Nathorst-Böös, E. 1997. *Vad kostade det? Priser och löner från medeltid till våra dagar*. 4 rev. uppl. Stockholm 1997.
- Larsson, S. 1990. Vikter från Kungahälla. *Kungahälla: arkeologi 1990: fornlämning 53 Ytterby socken*. Lund 1990.
- Laurén, A. 1999. Naverstad, kyrka och mynt, *C-uppsats i arkeologi Stockholms universitet HT 1999*. Stencil. Stockholm 1999.
- Lind, L. 1981. Roman denarii found in Sweden. 2. Catalogue Text. *Acta Universitatis Stockholmensis - Stockholm studies in Classical Archaeology* 11:2. Stockholm 1981.
- Lindman, G. & Ortman, O. 1997. Hus och odlingsspår från forntiden i Herrestad: arkeologiska undersökningar för motorvägen Lerbo-Torp, Del 1: riksantikvarieämbetet och Bohusläns museum, *Arkeologiska Resultat UV-Väst Rapport* 1997:10. Kungälv 1997.
- Lindman, G. 1998. Stora Sund, *UV-Väst Rapport* 1998:2. Göteborg 1998.
- Liljegren, J. G. 1830. Strödda anteckningar om fynd i svensk jord. *KVHAA Handlingar* 13. Stockholm 1830.
- Lundberg, E.B. 1942. Klosterruinerna i Dragsmark och Gamla Kungahälla. *Göteborgs och Bohusläns Fornminnesförenings tidskrift* 1942. Göteborg 1942.
- Lysekils kommun. 1992. *Kulturmiljöer i Lysekils kommun*. Uddevalla 1992.
- M**
- Malmer, B. 1980. Den senmedeltida penningen i Sverige. *KVHAA, Antikvariska serien* 31. Stockholm 1980.
- Malmer, B. & Jonsson, K. 1985. Dateringen av Thordeman XVI, *Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad* nr 7 1985. Frederiksberg 1985.

Mansfeld-Büllner, H.V. 1887. *Afbildninger af samtlige hidtil kjente Danske Mønter fra tidsrummet 1241-1377*. Köpenhamn 1887.

Matz, E. 1975. *Sällsamheter i Bohuslän och Dalsland*. rev. Nytryck 2:a upplagan. Borås 1998.

Matz, E. & E. 1992. *Möte med Bohuslän*. Uppsala 1992.

Montelius, O. 1874-1879. Bohuslänska fornsaker från hednatiden, beskrifna af Oscar Montelius. *Bidrag till kännedom om Göteborgs och Bohusläns fornminnen och historia, första bandet*. Stockholm 1874-1879.

Montelius, O. 1878. Kungl. Myntkabinettets tillväxt under år 1877, *Numismatiska Meddelanden V*. Stockholm 1878.

N

Nielsen, L. 1998. Trollö och Trollöskären, *arkeologisk utredning av tomtningar i Torsby socken, Bohuslän*. D-uppsats. Södertörns högskola 1998.

North, J. J. 1963. *English hammered coinage*. London 1963.

O

Oertzen, O. 1900. *Die Mecklenburgischen Münzen des Grossherzoglichen Münzkabinetts I*. Schwerin 1900.

Olsson, Å. 1979. *Fjällbygd i Bohuslän*. Uddevalla 1979.

P

Person, E. 1937. Myntskatten från Kungahälla, *Göteborgs och Bohusläns fornminnesförenings tidskrift* 1937. Göteborg 1937.

Pettersson, J. 1954. Vårfrukyrkan på Tjörn. *Julhälsningar till Församlingarna från präster i Göteborgs stift*. Göteborg 1954.

Pettersson, J. 1958. Tolvhundredalshuset i Bro. *Vikarvets årsbok 1952-1957*. Lysekil 1958.

Pettersson, J. 1966. Vor frue kircke, Studier i Tjörns medeltid, *Bohusläns Hembygdsförbunds Skrifter* Nr 2. Uddevalla 1966.

Pettersson, J. 1971. De levde bland bergen. Studier i Tjörns kulturhistoria. *Bohusläns Hembygdsförbunds skrifter* nr 4. Malung 1971.

Pettersson, J. 1987. *Medeltidsborgen på Broberg*. Malung 1987.

Pettersson, J. 2001. *Skärgårdsbebyggelsen i Bohuslän under norska tiden*. Uddevalla 2001.

Peus Nachf. Auktion 293. 1977. Sammlung Dr. Med. Friedrich Bonhoff. Frankfurt 1977.

R

Rasmusson, N. L. 1933. Ett fynd av nordtyska 1500-talsmynt från Bohuslän. *Bohuslänska Studier, tillägnade Landshövdingen Oscar von Sydow 12 juli 1933, Göteborgs och Bohusläns Fornminnesförenings Tidskrift*. Göteborg 1933.

Riechmann & Co, Auktions-Katalog XXXI. 1925. Sammlung Arthur Löbbecke. Deutsche Brakteaten. Bearb. V. E. Mertens. Halle 1925.

Rockberger, N. Myntfynd från Bohuslän. *Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad* nr 9. Köpenhamn 1969.

Rockberger, N. 1970. Myntfynd från Granneby, Hålda sn, Bohuslän. *Bohusläns Hembygds Årsskrift* 1970. Uddevalla 1970.

S

Sanne, G. 1980. *Morlanda kyrka*. Ellös 1980.

Sarvas, P. 1970. De svenska myntskatterna från 1700-talet. *Nordisk Numismatisk Årsskrift* 1969. Lund 1970.

Schaller Åhrberg, Eva mfl. 1996. Hammar: ett boplatsområde från senneolitikum till nittonhundretal. *Arkeologi längs väg E6 i Bohuslän 1986-89: D. 5*. Göteborg 1996.

Schive, C. I. 1865. *Norges Mynter i Middelalderen*. Kristiania 1865.

Schou, H. H. 1926. *Beskrivelse af danske og norske Mønter*. Köpenhamn 1926.

Schön, E. Folketro till sjöss. 1992. *Bohusläns samhälls- och näringsliv* 6. *Fraktfärten*. Uddevalla 1992.

Shück, H. 1935-44. *Kungliga Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien, dess förhistoria och historia I-VIII*. Stockholm 1935-44.

- Siik, K. 2000. Handelsvägar och pilgrimsfärder: Norska medeltidsmynt funna inom Sveriges nuvarande gränser. *C-uppsats i arkeologi: Stockholms universitet*, HT 2000. Stencil. Stockholm 2000.
- Skaare, K. 1971. Norsk utmyntning på Håkon Håkonssons tid. Skatten fra Kungahälla. *Nordisk Numismatisk Årsskrift* 1970. Lund 1971.
- Skaare, K. 1995. *Norges Mynthistorie*. Andra bandet. Oslo 1995.
- Streiffert, J. 1995. Preboreala lämningar i Anfasteröd. Fornlämning 149, Ljung socken, Bohuslän, *Arkeologiska resultat UV-Väst Rapport* 1995:31. Kungsbacka 1995.
- Suhle, A. 1950. *Das Münzwesen Magdeburgs unter Erzbischof Wichmann*. Magdeburg 1950.
- Svedberg, V. 1989. Kvarteret Hegardt 5 i Uddevalla, *Rapport - Riksantikvarieämbetet och Statens historiska museer. Undersökningsverksamheten*, 1988:14. Stockholm 1989.
- Svedberg, V. 1998. Tomtningarna på Söo I Göteborgs skärgård, *Arkeologisk utredning av tomtningarna på Söo, fornlämning 52, Öckerö socken, Bohuslän*. Kungsbacka 1998.
- Svenungsson, L. M. 1960. *Hjärtum - Västerlanda - Inlands Torpe, Häradshistorik*. Hjärtum 1960.
- Sømod, J. 1980. Blytegn fra Bohus. *Danish Token Club Medlemsblad* 1980:5.
- Sømod, J. 1980. Poletter fra Bohus Slot. *Svensk Numismatisk Tidskrift*. 1989:2. Stockholm 1980.
- T**
- Thordeman, B. 1934. Brakteatstampen från Lödöse, *Numismatiska Meddelanden XXVII*. Stockholm 1934.
- Thordeman, B. 1937. Nordens offentliga myntsamlingar, *Nordisk Numismatisk Årsskrift* 1937. Köpenhamn 1937.
- Thornberg, C. J. 1848. *Numi Cufici Regii numophylacii Holmensis, quos omnes in terra Sueciae repertos*. Uppsala 1848.
- Thornberg, C. J. Opublicerat manuskript i Lunds universitetsbibliotek. Del I 1843-1852, del II 1853-1877.
- Tillhagen, C. H. 1968. *Skrock-tydor-syner-drömmar-orakel*. Stockholm 1968.
- Tingström, B. 1972. *Svensk numismatisk uppslagsbok. Mynt i ord och bild 1521-1972*. 3:e upplagan. Stockholm 1972.
- Tjörne, H. 1990. Min barndoms Tjörn, *Skrifter utgivna av Bohusläns museum och Bohusläns hembygdsförbund* nr 31. Faksimil av Bohusläns Hembygdsförbunds skrifter nr 3. Uddevalla 1990.
- W**
- Waschinski, E. 1934. *Bracteaten und Denare des Deutschen Ordens*. Frankfurt am Main 1934.
- Weiler, E. 1980. Fornlämning 121, stenhägnader Stuvö 1:4, Öckerö sn Bohuslän, *Riksantikvarieämbetet och Statens Historiska Museer Rapport, Undersökningsverksamheten* 1980:18. Göteborg 1980.
- Weiler, E. Red. 1997. Runt omkring Granvattnet, *Arkeologiska resultat, UV-Väst* 1997:1. Stockholm 1997.
- Westerlind, A. M. 1983. *Kustorter i Göteborgs och Bohus län. Bebyggelsens framväxt och framtid*. Stockholm 1983.
- Wideen, H. 1935. En västsvensk silverskatt från vikingatiden: jämte en översikt av likartade fynd från Bohuslän, Halland, Västergötland och Dal. *Göteborgs och Bohusläns Fornminnesförenings tidskrift*. Göteborg 1935.
- Wideen, H. 1937. *Årstryck - Göteborgs Historiska Museum - Myntkabinettet*. Göteborg 1937.
- Wideen, H. 1955. *Västsvenska Vikingatidsstudier*. Göteborg 1955.
- Wiséhn, I. 1992. Vikingatida (?) mynt under altaret. *Svensk Numismatisk Tidskrift* nr 4/5 1992. Stockholm 1992.
- Å**
- Åberg, A. 1969. *Tid och rum - Världshistorisk atlas*. 3:e reviderade och utökade upplagan. Stockholm 1969.
- Ö**
- Öberg, H. 1942. *Guldbrakteaterna från Nordens folkvandringstid*. Uppsala 1942.

Sveriges regenter och myntutgivare

- Olov Skötkonung ca 995-1022
Anund Jacob ca 1022-50
Emund den gamle ca 1050-60
Stenkil ca 1060-66
Hallsten ca 1066-70
Håkan Röde ca 1070-79
Inge d.ä. ca 1079-1105
Blot-Sven 1083-85?
Filip ca 1105-18
Inge d.y. ca 1105/1118-25
Ragnvald Knaphövde 1120-talets mitt
Magnus Nilsson ca 1125-30
Sverker d.ä. ca 1130-56
Erik den helige ca 1156-60
Magnus Henriksson ca 1160-61
Karl Sverkersson ca 1158/61-67
Knut Eriksson 1167-96
Ärkebiskop Johannes 1185-87 (Uppsala)
Ärkebiskop Petrus 1188-97 (Uppsala)
Sverker d.y. Karlsson ca 1196-1208
Ärkebiskop Erik Lambatunga 1198-1206 (Uppsala)
Erik Knutsson ca 1208-16
Ärkebiskop Valerius 1207-19 (Uppsala)
Johan Sverkersson 1216-22
Erik Eriksson läspe och halte ca 1222-29, 1234-50
Ulf Fasi jarl ca 1230-48
Knut Holmgersson Långe 1229-34
Birger Magnusson jarl 1248-66
Valdemar Birgersson 1250-75
Hertig Erik Birgersson ca 1250-75
Magnus Birgersson Ladulås 1275-90
Birger Magnusson 1290-1318
Hertig Erik Magnusson 1302-18 (Finland)
Magnus Eriksson (ME) 1319-63
Erik Magnusson 1357-59
Håkan Magnusson 1362-64
Albrekt av Mecklenburg (A av M) 1364-89
Margareta 1389-96/1412
Erik av Pommern (E av P) 1396-1439
Kristoffer av Bayern (K av B) 1441-48
Karl Knutsson Bonde (K Kn) 1448-57, 1464-65, 1467-70
Kristian I (Kr I) 1457-64
Kettil Karlsson (Vasa), Jöns Bengtsson (Oxenstierna), Erik Axelsson (Tott), riksföreståndare: Interregnum 1645-67
Sten Sture d.ä. (SSÄ), riksföreståndare 1470-97, 1501-03
Nils Bosson Sture 1466-94 (Dalarna, hövitsman)
Hans (Johan II) 1497-1501
Svanre Nilsson (SNS), riksföreståndare 1504-11/12
Erik Trolle, riksföreståndare 1512
Sten Sture d.y. (SSY), riksföreståndare 1512-20
Kristian II (Kr II) 1520-21
Gustav Eriksson Vasa /G I/, riksföreståndare 1521-23
Gustav I Vasa (G I) 1523-60
Erik XIV (E XIV) 1560-68
Hertigarna Johan /III/ och Karl /IX/ 1568
Johan III (J III) 1568-92
Sigismund 1592-99
Hertig Karl /IX/ av Södermanland 1560-1604
Karl /IX/ (K IX), riksföreståndare 1599-1604
Karl IX (K IX) 1604-11
Hertig Johan av Östergötland 1606-18
Gustav II Adolf (G II A) 1611-32
Kristina 1632-54
Karl X Gustav (K X G) 1654-60
Karl XI (K XI) 1660-97
Karl XII (K XII) 1697-1718
Ulrika Eleonora (UE) 1719-20
Fredrik I (F I) 1720-51
Adolf Fredrik (AF) 1751-71
Gustav III (G III) 1771-92
Gustav IV Adolf (G IV A) 1792-1809
Karl XIII (K XIII) 1809-18
Karl XIV Johan (K XIV J) 1818-44
Oskar I (O I) 1844-59
Karl XV (K XV) 1859-72
Oskar II (O II) 1872-1907
Gustav V (G V) 1907-50
Gustav VI Adolf (G VI A) 1950-73
Carl XVI Gustav (C XVI G) 1973-

Danmarks regenter och myntutgivare

Sven Tveskäg ca 986-1014
Harald 1014-18
Knut den store 1018-35
Hardeknut 1035-42
Magnus den gode 1042-47
Sven Estridsen ca 1047-74
Harald Hen 1074-80
Knut den helige 1080-86
Olof Hunger 1086-95
Erik Ejegod 1095-1103
Nils 1104-34
Erik Emune 1134-37
Erik Lam 1137-46
Sven Grathe, Knut V och Valdemar I 1146-57
Valdemar I den store 1157-82
Knut VI 1182-1202
Valdemar II Sejr 1202-41
Erik Plovpenning 1241-50
Abel 1250-52
Kristoffer I 1252-59
Erik Klipping 1259-86
Erik Menved 1286-1319
Kristoffer II 1319-26, 1330-32
Valdemar III 1326-30
Holsteinska pantherrar 1332-40
Magnus Eriksson 1332-60 (Skåne)
Valdemar IV Atterdag 1340-75
Hertig Valdemar 1330-64 (Slesvig)
Hertig Henrik 1364-75 (Slesvig)
Greve Klaus och Henrik 1375-86 (Slesvig)
Olof Håkansson 1376-87
Hertig Gerhard 1386-1404 (Slesvig)
Margareta 1387-96, 1396-1412
Erik av Pommern 1396-1439, 1439-49 (Gotland)
Kristoffer av Bayern 1440-48
Riksrådet (Interregnum) 1448
Kristian I 1448-81
Hans 1481-1513
Kristian II 1513-23, 1531-32
Hertig Fredrik II/ av Gottorp 1490-1533

Fredrik I 1523-33
Sören Norby 1524-25 (Gotland), 1525 (Ronneby), 1525
(Landskrona)
Riksrådet 1533-34
Greve Kristoffer av Oldenburg 1534-36 (för Kristian II)
Kristian III 1534-59
Fredrik II 1559-88
Kristian IV 1588-1648
Fredrik III 1648-70
Kristian V 1670-99
Fredrik IV 1699-1730
Kristian VI 1730-46
Fredrik V 1746-66
Kristian VII 1766-1808
Fredrik VI 1808-39
Kristian VIII 1839-48
Fredrik VII 1848-63
Kristian IX 1863-1906
Fredrik VIII 1906-12
Kristian X 1912-47
Fredrik IX 1947-72
Margareta II 1972-

Norges regenter och myntutgivare

Olav Trygvason 995-1000
Eirik og Svein Håkonsson jarl 1000-15
Håkon Eiriksson jarl ca 1015-20
Olav Haraldsson den helige 1015-30
Knut den mäktige 1028-30
Svein 1030-36
Magnus den gode 1035-47
Harald Sigurdsson Hardråde 1046-66
Magnus Haraldsson 1066-69
Olav Kyrre 1067-93
Håkon Toresfostre 1093-95
Magnus Barfor 1093-1103
Eysteinn Magnússon 1103-23
Sigurd Magnusson Jorsalfare 1103-30
Olav Magnusson 1103-15
Magnus Sigurdsson den blinde 1130-35
Harald Gille 1135-36
Inge Haraldsson Krokrygg 1136-61
Sigurd Haraldsson Munn 1136-55
Håkon Herdebrei 1161-62
Magnus Erlingsson 1161-77
Sverre Sigurdsson 1177-1202
Inge Magnusson 1196-1202 (baglerpartiet)
Håkon Sverreson 1202-04
Erling Steinvegg 1204-07 (baglerpartiet)
Guttorm Sigurdsson 1204
Inge Bårdsson 1205-17
Filippus Simonsson 1207-17 (baglerpartiet)
Håkon Håkonsson 1217-63
Skule Bårdsson jarl 1215-40 (hertig 1237-40)
Magnus IV Håkonsson Lagaböter 1263-80
Ärkebiskop Jon Raude 1268-82
Erik II Magnusson prästhatare 1280-99
Hertig Håkon Magnusson 1280-99
Håkon V Magnusson 1299-1319
Erling Vidkunsson, riksföreståndare 1323-31
Magnus Eriksson 1319-55
Håkon VI Magnusson 1355-80
Olav Håkonsson 1380-87
Margrethe 1387-1412

Erik av Pommern 1387-1441
Christoffer av Bayern 1442-48
Karl Knutsson Bonde 1449-50
Christian I 1449-81
Ärkebiskop Gaute Ivarsson 1474-1510
Hans 1483-1513
Ärkebiskop Erik Valkendorf 1510-22
Christian II 1513-23, 1531-32
Hans Mule, slottsherre på Akershus (Interregnum 1523-24)
Ärkebiskop Olav Engelbrektsson 1523-37
Fredrik I 1524-33
Hertig Christian /III/ (Interregnum 1523-36)
Kristian III 1536-59
Fredrik II 1559-88
Kristian IV 1588-1648
Fredrik III 1648-70
Kristian V 1670-99
Fredrik IV 1699-1730
Kristian VI 1730-46
Fredrik V 1746-66
Kristian VII 1766-1808
Fredrik VI 1808-14
Carl XIII 1814-18
Carl XIV Johan 1818-44
Oskar I 1844-59
Carl XV 1859-72
Oskar II 1872-1905
Haakon VII 1905-57
Olav VI 1957-91
Harald V 1991-

Begrepp och förkortningar

AH	Se e. H.
AiS	<i>Arkeologi i Sverige</i> . Stockholm. 1991-.
Artig	Livländskt mynt präglat under 1300- och 1400-talet av biskoparna i Dorpat och ärkebiskoparna i Riga. Ordet kommer från det gotländska ordet <i>örtug</i> , och anledningen var att man under en övergångsperiod använde sig av det gotländska myntsystemet.
ATA	Antikvarisk- Topografiska Arkivet vid RAÄ.
Banko	Riksdaler och skilling banko. Valören i sedlar och skiljemynt från Rikets Ständers Bank. Skrivs även banco och b:o.
Berger	Berger, F. <i>Die mittelalterlichen Brakteaten im Kestner-Museum Hannover</i> . Samlingskatalog 12. Wege in die Romantik. Hannover. 1993. Berger, F. & Büttner, A. & Büttner, D. <i>Die mittelalterlichen Brakteaten im Kestner-Museum Hannover</i> . Samlingskatalog 13. Hannover. 1996.
Blankett	Se plants/platt.
Blot/blota	Den fornnordiska benämningen på gudsdyrkan. Eftersom offret stod i centrum för gudsdyrkan kom blot även att betyda offer. Att <i>blota</i> = att <i>offra</i> .
BM	Malmer, B. <i>Den senmedeltida penningen i Sverige</i> . Stockholm. 1980.
Bo/bco	Banko.
Bonhoff	Sammlung Dr. Med. Bonhoff. <i>Peus Nachf. Auktion 293</i> . Frankfurt. 1977.
Borgarkrigsmynt	Låghaltiga silvermynt som präglades i Danmark (inkl. Skåne, Blekinge, Halland och Sönderjylland) mellan 1241-1377 samt i Skåne under Sverige 1332-60.

Brakteat	Tunt, medeltida silvermynt präglat på en sida. Underlaget vid tillverkningen var bly eller läder. En slät ring, strål- eller pärlring utgör myntets kant. Svenska brakteater präglades som 1 penning men även som 1/2 penning. Benämningen kom till i slutet av 1600-talet och syftar på myntens "lövtunna" utseende. Se även Guldbrakeater.
Brown	Brown, L. <i>Catalogue of British Historical Medals 1837-1901</i> . Vol II. London. 1987.
CNS	<i>Corpus Nummorum Saeculorum IX-XI qui in Suecia reperti sunt</i> . Ed. Brita Malmer. Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien. Stockholm 1975-.
Daalder	Se Daler och Taler.
Daler	Präglades i Sverige första gången 1534 och var avsedd för handel med utlandet.
Daler km (el. kmt)	Daler kopparmynt. Svenskt räknemynt tillkommet efter att dubbelmyntfoten (silver och koppar) infördes 1624. 1 daler silvermynt = 2 daler kopparmynt (1633), sedan 2 1/2 daler kopparmynt (1644), och 3 daler kopparmynt (1665).
Daler sm (el. smt)	Daler silvermynt. Svenskt räknemynt, som kom till kort efter att dubbelmyntfoten (silver och koppar) infördes 1624. 1 daler silvermynt = 4 mark sm (räknebegrepp).
Dav	Davenport, J. S. <i>European Crowns 1600-1700</i> . Chicago 1974. Davenport, J. S. <i>German Secular Thalers 1600-1700</i> . Frankfurt am Main. 1976. Davenport, J. S. <i>European Crowns 1484 - 1600</i> . Frankfurt am Main. 1977.
Dbg	Dannenbergh, H. <i>Die deutschen Münzen der sächsischen und fränkischen Kaiserzeit 1-4</i> . Berlin. 1876-1905.
Denar	Romerskt silvermynt som började präglas 212/211 f.Kr. och som togs ur bruk 238 e.Kr. Ett nytt denarmynt utvecklades senare i det karolingiska riket under 700-talet.
Dirham/dirhemer	Arabiskt silvermynt. Dirhamen saknar bilder av religiösa skäl och pryds istället av trosbekännelsen (Kalimah) och ett eller flera Korancitat.
Dnr	Diarienummer.
Dukat	Guldmynt med hög guldhalt som började präglas i Venedig 1284 och därefter har präglats i de flesta länder i Europa. Dukaten fungerade precis som dalern och florinen som handelsmynt över gränserna.
Duplessy	Duplessy, J. <i>Les Monnaies Françaises Royales de Hugues Capet à Louis XVI (987-1793), första bandet</i> . Paris/Maastricht. 1988.
Efterprägling	Efterbildning eller nyprägling av tidigare utgivna mynt.
e. H.	Efter Hidjra, islamisk tideräkning. Enligt traditionen bestämde kalifen Umar ibn al-Khattab att året för Muhammeds emigration från Mekka 622 eKr till Medina (Hidjra) skulle vara utgångspunkt för tideräkningen.

Ensamfunnet	Fynd av ett mynt som med största sannolikhet oavsiktligt hamnat i jorden utan direkt anknytning till annat fynd (=lösfynd).
Florin	Floren, Florino d'oro. Guldmynt präglat 1252-1533 i Florens (Firenze). Åtsidan bär stadens vapen, en heraldisk lilja och inskriften FLORENTINA. På frånsidan återfinns en avbildning av Johannes Döparen. Florin är det franska namnet. Myntens vikt är 3,53 gram och de är av rent guld (24 karat).
Frånsida	Se åtsida.
Fyrk	Benämning på 1/2 örtug ca 1507-23, 1/4 öre ca 1523-1660.
Gaettens	Gaettens, R. Hohenstaufenzeit. <i>Hess/Leu auktion 12 - 13</i> . Zürich. 1959/1960.
Galster	Galster, G. <i>Unionstidens udmøntninger. Danmark og Norge 1397-1540. Sverige 1363-1521</i> . Köpenhamn. 1972.
GAM	Göteborgs Arkeologiska Museum.
GHM	Göteborgs Historiska Museum.
Goldgulden	Se guldgyllen.
Gote	Gotländsk örtug präglad i Visby ca 1340-1450. Ej samtida benämning.
Gravfynd	Fynd av ett eller flera mynt som avsiktligt placerats som gravgåva i eller i direkt anslutning till grav.
Gros	Danskt medeltida mynt av låghaltigt silver. År 1439 drogs myntet in.
Groschen	Tyskt mynt ursprungligen från 1200-talet.
Guldbrakteater	Se under kuriosa i kapitlet <i>Sägner, tradition och kuriosa</i> .
Guldgyllen	Se gyllen.
Gyllen	Mynt av guld eller silver. Guldgyllen är en utveckling av florinen (1252) och dess tyska efterpräglningar. Rhensk gyllen började präglas 1386 och blev normgivande för övriga tyska guldmynt. Silvergyllen började präglas under 1400-talet och var ett stormynt i silver med samma värde som en guldgyllen.
Hbg	Hauberg, P. <i>Danmarks myntvæsen i tidsrummet 1377-1481</i> . Köpenhamn. 1886.
Hede	Hede, H. <i>Danmark og Norges mønter</i> . Köpenhamn. 1978.
Hidjra	Se EH.
Hohlpfennig	Senmedeltida små brakteater företrädesvis präglade i Nordtyskland. Storproducenter under 1300-talet var Lübeck, Hamburg och Mecklenburg.

Dessa mynt spelade stor roll som småmynt inom det danska området fram till slutet av 1500-talet.

Holst	Holst, G. <i>Spelpenningar avsedda för kortspel</i> . Göteborg. 1977.
Hopat fynd	Fynd av två eller flera mynt från i huvudsak arkeologiska undersökningar av ett större begränsat område, t.ex boplatser, kyrkor, kloster, borgar, stadskvarter, där den kronologiska och rumsliga spridningen klart anger att mynten hamnat i jorden vid skilda tillfällen.
Hvid	Litet dansk silvermynt som präglades första gången omkring 1360. Då hviden var ny gällde den för en 4 penning, jfr det tyska ordet vierling. Mynttypen präglades fram till slutet av 1600-talet och blev med tiden allt mer utblandad med koppar för att till sist bli ett kopparmynt.
Inv	Inventarium, inventarietkatalog, förteckning. Inkluderar även bilagor och åtkomsthandlingar.
Jesse	Jesse, W. <i>Der Wendische Münzverein</i> . Lübeck. 1928.
Jetong	Myntliknande föremål som präglats som belöningspenning, spelpenning eller räknepening. Kan också bäras.
Järnåldern	Tiden före vikingatidens början = före ca 800 e. Kr.
Klipping	Mynt präglat på fyrkantig platt.
Km	Kopparmynt (räknebegrepp, valör).
KMK	Kungl. Myntkabinettet - Sveriges Ekonomiska Museum. Stockholm.
KMK top. ark.	Myntbeskrivningar, fynduppgifter, fyndärenden m.m. i KMK:s topografiskt ordnade fyndarkiv.
Korshvid	Se hvid, kallades korshvid pga det kors vilket prydde fransidans prägel.
Krona	Myntenhet i Sverige sedan 1873. 1 krona = 100 öre. Kronan ersatte Riksdaler Riksmünt som införts 1855 (då man införde decimalsystemet, det gick 100 öre rmt på en riksdaler rmt). 1873 bytte Sverige också från silvermyntfot till guldmüntfot.
Kufiska	Äldre benämning på islamiska mynt (Kalifatet).
Kurfurste	Gammal tysk titel. Så kallades de som var med och valde det tyska rikets konung (kejsare). Kurfurstarnas samtycke krävdes även till viktiga riksåtgärder och de innehade också de högsta ämbetena i riket. Antalet kurfurstar skiftade genom århundradena och som exempel fanns det före 1235 6 st: ärkebiskoparna av Mainz, Trier och Köln, pfalzgreven vid Rhen, hertigen av Sachsen och markgreven av Brandenburg. Med tyska rikets upplösning 1806 upphörde kurfurstevärdigheten. Titeln behölls dock i Hessen-Kassel fram till 1866.

KVHAA	Kungl. Vitterhets, Historie och Antikvitets Akademien, Stockholm.
Leopardbrakteat (lebard)	Dansk hjälpenning präglad i Naestved och Lund under Erik av Pommern. Lebarden slogs efter lübsk myntfot (vikt: 0,336 g. och finhet 0,453). Motivet är ett lejon med ansiktet vänt mot betraktaren, en s.k. "lebard" (leopard).
Livre	Sedan Karl den stores tid ett franskt räknemynt. Försvann 1794 i och med övergången till decimalsystemet med Franc som huvudmynt.
LL	Lagerqvist, L. O. <i>Svenska mynt under vikingatid och medeltid samt gotländska mynt</i> . Stockholm. 1970.
Mark	<i>Viktenhet</i> av okänt ursprung, första gången omnämnt år 857. <i>Räknemynt</i> . 1 silvermark var ursprungligen med 1 mark i penningar. På grund av myntförsämringen förändrades värdet sedan. Se även <i>penning. Präglad mynt</i> . Markmynt började präglas i början av 1500-talet, från 1536 mer vanligt. 1776 avskaffades markmyntet och markräkningen.
MB	Mansfeld-Büllner, H.V. <i>Afbildninger af samtlige hidtil kjente Danske Mønter fra tidsrummet 1241-1377</i> . Köpenhamn. 1887.
Medeltid	Från 1000-talets slut - ca 1520.
Myntort	Plats där mynt präglas/präglats.
Myntpollett	Se pollett.
Mynttecken	Se nödmynt.
NE	<i>Nationalencyklopedin</i> . 1989 - . Höganäs.
NF	<i>Nordisk Familjebok Konversationslexikon och realencyklopedi</i> . Stockholm 1904-1926.
NNUM	<i>Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad</i> . 1936 -.
NNÅ	<i>Nordisk Numismatisk Årsskrift</i> . 1936 -.
North	North, J. J. <i>English hammered coinage</i> . London. 1963.
Numismatik	Vetenskapen om mynt, medaljer, sedlar och polletter.
Nyare tid	Från ca 1520 och framåt.
Nödmynt	Mynt med metallvärde långt under det angivna. Utgavs i Sverige åren 1715-19 i koppar i valören 1 daler sm och kallades officiellt "mynttecken".
Oertzen	Oertzen, O. <i>Die Mecklenburgischen Münzen des Grossherzoglichen Münzkabinetts I</i> . Schwerin. 1900.
Offerkälla	Källa där man offerat, exempelvis mynt, smycken eller andra värdesaker. Se även kapitlet <i>Sägner, tradition och kuriosa</i> .

Oxhuvudbrakteat	Brakteater med lågt silverinnehåll och med ett oxhuvud som motiv. De präglades i Mecklenburg och strömmade in över stora delar av Skandinavien under 1400-talet. Kallas även <i>Tjurhuvudbrakteat</i> .
Patagon	Daler från Spanska Nederländerna som efter år 1612 slogs i stora mängder under Albert och Isabellas regeringsperiod (1598-1621). Patagonen präglades fram till början av 1700-talet och var ett vanligt förekommande handelsmynt.
Penning	Räknemynt ochpräglat mynt i Sverige. Fram till Albrekt av Mecklenburgs regeringsperiod (1364-89) präglas endast penningen och halvpenningen. Från ca 1150 och framåt gick det i <i>Svealand</i> 192 penningar på en mark, i <i>Götaland</i> 384 penningar och på <i>Gotland</i> 288 penningar på marken. Överallt var dock 1 mark = 8 öre = 24 örtugar. Räknemyntet penning avskaffades först 1776.
Penni/Penniä	Finskt skiljemyntenhet. 1 Markka = 100 penniä. Infördes 1860, präglades första gången 1864.
Penny/Pennies	Engelskt silvermyntpräglat sedan 700-talet. Från slutet av 1000-talet. Även kallad sterling.
Plants	Ett annat ord för platt, se detta.
Platt	Benämning på det opräglade myntämnet. Kallas även plants eller blankett.
Plåt	Benämning på plåtmynt om 2 daler sm och senare på sedel om 6 daler km.
Plåtmynt	Stort, fyrkantigt kopparmyntpräglat på en sida, med fyra hörnstämplor och en mittstämpel. Utgavs i valörerna 1/2 till 10 daler sm åren 1644-1776 i vikter mellan ca 0,3 - 19,7 kg.
Pollett	Brukades inom t.ex. företag som bevis på rätt till varor och tjänster. Stora Kopparbergs Bergslag lät åren 1719-23, 1762-65, 1790-91 prägla polletter, som kom att användas som skiljemynt även utanför Bergslagets handelsområde. Riksgäldskontoret gav åren 1799-1802 ut polletter, ibland kallade myntpolletter, i valörerna 1/2 och 1/4 skilling för att råda bot på skiljemyntbristen. De gällde som mynt i hela riket.
Pärtring	Se brakteat.
RAÄ	Riksantikvarieämbetet, Stockholm. När beteckningen RAÄ åtföljt av ett nummer används vid angivande av en fyndplats motsvarar det Riksantikvarieämbetets fornlämningsregisters nummerbeteckning.
RAÄ/UV	Riksantikvarieämbetet/Undersökningsverksamheten. UV-Väst - Undersökningsverksamheten i Västra Götalands-, Hallands- samt Värmlands län.
Rdr	Riksdaler, se detta.

Rgs	Riksgälds, se detta.
RIC	<i>Roman Imperial Coinage</i> . Del I-IV:II. London 1923, 1926, 1930, 1936 och 1938.
Riksdaler	Benämning på svenskt silvermynt från och med 1604. Samma som den tidigare <i>dalern</i> (se detta).
Riksgälds	Riksdaler och skilling riksgälds. Valörer i sedlar och polletter utgivna av Riksgäldskontoret, grundat 1789.
Riksmynt	Riksdaler och öre riksmynt. Myntenheter 1855-73.
Rmt	Riksmynt, se detta.
Rst	Runstycke, se detta.
Rundmynt	Runda mynt till skillnad från klippingar och plåtmynt.
Runstycke	= Rundstycke. Benämning på rundmyntet 1 öre i silver från år 1522. Från 1700-talet användes namnet på 1 öre km och senare på 1/12 skilling (koppar).
Räknepenning	Ett metallstycke av i regel koppar eller mässing utan valör, använt vid räkning på räknebräde. Värdet växlade efter placering på brädet. Genom flyttning enligt vissa regler kunde räkneoperationer utföras. Räknepenningar förekom i silver på kontinenten redan på 1200-talet. De tillverkades framförallt i Nürnberg under 1600- 1800-talen. Med tiden började de användas som spelpenningar. Räknepenningar förekommer ofta i fynd från nyare tid och kan ha använts som småmynt.
Schilling	Ursprungligen tyskt räknemynt som från mitten av 700-talet slogs fast motsvara 12 pfennige eller 1/20 pund. De första schillingmynten i silver präglades i Preussen, Reval, Riga och Dorpat. Omkring 1432 präglade hansestäderna Lübeck, Hamburg, Wismar och Lüneburg schillingar. Så småningom präglades schillingen i hela det tyska området men vikt och silverhalt sjönk och så småningom blev schillingen ett rent kopparmynt.
Schive	Schive, C. I. <i>Norges Mynter i Middelalderen</i> . Kristiania 1865.
Schou	Schou, H. H. <i>Beskrivelse af danske og norske mønter</i> . Köpenhamn 1926.
Sechsling	Nordtyskt silvermynt som började präglas i Lübeck 1388 med värdet 6 Pfennig. Under århundradena minskades silverinnehållet i myntet så att det till sist blev ett rent kopparmynt.
Sestertius	Romersk myntenhet.
SHM	Statens Historiska Museum.

SHM/KMK inv.	SHM och KMK förde fram till 1975 gemensam inventarietkatalog med bilagor. Från 1975 förs skilda inventarietkataloger med olika nummerserier.
Silversmälta	Förekommer ibland i skattfynd. Silver som ej är i form av mynt eller smycken utan endast som oformlig klump. Vanligast i äldre skatter från vikingatiden då mynten vägdes och silverinnehållet var viktigare än själva mynten. Ibland förekommer mynt, smycken och smältor tillsammans i skatter.
Sk	Skilling, se detta.
Skaare	Skaare, K. <i>Norges Mynthistorie</i> . Andra bandet. Oslo. 1995.
Skilling	Myntenhet i Sverige från 1777 - 1855 då decimalsystemet med 100 öre på 1 riksdaler riksmünt. Kronan ersatte riksdaler riksmünt i samband med myntreformen år 1873. 1 riksdaler riksmünt motsvarade 1 krona. Skillingen präglades i koppar sedan 1802. 1 riksdaler indelades i 48 skilling. Myntenhet i Danmark och Norge; ursprungligen endast räknemynt motsvarande 12 penningar. Som mynt slogs skilling från 1440-talet i Danmark och från 1510-talet i Norge. Från 1550-talet var skilling endast småmynt, som även präglades på Gotland. Från 1624 gick det 96 skilling på 1 daler. Vid övergången till guldmüntfot 1873 inlöstes utelöpande skilling med 2 öre.
Skilling dansk	I Danmark präglades de första skillingarna under Kristoffer av Bayern (1440-48) i Lund. Från början var vikten 2,15 gram silver. Vad tiden led sjönk dock silverhalten i de danska skillingarna och 1588 fastlogs att 2 skilling dansk = 1 skilling lybsk (se detta). Skillingen försvann ur det danska myntsystemet 1873 då <i>Krone</i> och <i>øre</i> infördes.
Skilling lybsk	Uttryck som användes för att skilja de Slesvig-Holsteinska skillingarna från de danska (se skilling dansk).
Slant	Benämning på 1 öre sm i koppar under 1600-1700-talen. Senare beteckning för småmynt eller pengar i allmänhet.
SM	Ahlström, B. mfl. <i>Sveriges Mynt 1521-1977</i> . Stockholm. 1976.
Sm	Silvermynt (räknebegrepp, valör).
SML Sn	<i>Sveriges Mynthistoria - Landskapsinventeringen</i> . Stockholm 1982 -. Socken.
SNT	<i>Svensk Numismatisk Tidskrift</i> . Stockholm 1986- (innan dess hette den <i>Myntkontakt: Svensk Numismatisk Tidskrift</i>).
Soesling	Se sösling.
Sp	Specie, se detta.
Specie	Specie (en böjningsform av species), speciedaler, riksdaler specie, benämning som angav att det rörde sig om myntet riksdaler och t.ex. inte en sedel.

Speciedaler	Norskt mynt (se specie).
Spelpenning	Präglad jetong (se detta) använd för att markera vinsten vid kortspel (jämför nutida spelmarker). Präglades dels för enskilda personer - ofta medaljliknande - dels för allmänheten.
Stamp	Präglingsverktyg för framställning av mynt och medaljer.
Sterling	Se penny.
Strålring	Se brakteat.
Stuiver / Styver	Benämning under 1700-talets början på 1 öre sm i silver och så småningom på 1/2 skilling.
Svartkrona	Folklig beteckning på norsk penning från 1291/98 som på grund av extremt lågt silverinnehåll snabbt fick kopparens mörka färg.
Sösling	Danskt mynt som präglades första gången under Erik av Pommern i och med ett traktat med Hansestäderna 1424. Söslingen motsvarade den tyska sechslingen (se detta). Mynttypen präglades därpå igen från 1512 - 1651.
Taler	En förkortning av joachimstaler och namn på stora silvermynt som grevarna av Schlick i Joachimsthal (idag Jachymov i Tjeckien) myntade från omkring 1519. Talern vägde ca 30 gram och dominerade handeln från 1500-talet till mitten av 1800-talet. Många länder lät prägla talermynt och namnen på de mynten efterliknade ofta taler, t.ex. daler som Gustav Vasa lät börja prägla 1534. Andra länder som t.ex. England gav myntet namnet crown.
Thaler	Se Taler.
Tjurhuvudbrakteat	Se oxhuvudbrakteat.
Toll, von	von Toll, R. & Sachssendahl, J. <i>Siegel und Münzen der weltlichen und geislichen Gebietiger über Liv-, Est- und Curland bis z. J. 1561</i> . Reval. 1887.
Tournois	Ursprungligen beteckning på mynt från den franska staden Tours. T.ex. denier tournoise (från 1205) eller gros tournois (från 1266).
UM	Uddevalla Museum. Även efter namnbytet till Bohusläns museum används förkortningen UM i inventarienummersammanhang.
UV-Väst	Se RAÄ/UV
u. inv.	Utan inventarienummer

u. å.	Utän år, dvs inget präglingsår finns angivet på myntet.
Var	Variant.
Vikingatid	Ca 800 - slutet av 1000-talet.
Waschinski	Waschinski, E. <i>Bracteaten und Denare des Deutschen Ordens</i> . Frankfurt am Main, 1934.
Witten/vitten	Egentligen "vitt" mynt, d.v.s. silvermynt. Det präglades för första gången i Lübeck i mitten av 1300-talet; valören var 4 penningar. I Sverige kallades den från ca 1370 införda örtugen för vitten. 1 öre silver övertog namnet ca 1590-1777, därefter var det benämningen på 1/4 skilling i koppar. Åren 1855-73 kallades 1/2 öre för vitten. I svenska besittningar i Tyskland präglades vitten i form av 1/192 riksdaler. I Danmark präglades vitten från 1370-talet till 1686.
Åtsida	Den sida av myntet som bär myntherrens främsta symbol i någon form, t.ex. bild, symbol eller namn. Motsatta sidan benämns frånsida.
Öre	Motsvarade som vikt 1/8 mark. Som mynt slogs öre första gången 1522. Den gamla mynträkningen avskaffades år 1776. Men öret kom tillbaka år 1855 som lägsta myntenhet (100 öre rmt) och präglades då i silver och brons.
Örtug	Motsvarade som vikt 1/24 mark. Under Albrekt av Mecklenburgs tid (1364-89) började man prägla örtugar, vilket var första gången man i Sverige präglade något annat än penningar eller halvpennningar.

REFERENSER: Lagerqvist 1970; Tingström 1972; Jenssen 1974; Lagerqvist & Nathorst-Böös 1981 och 1997; Flensburg 1996; Golabiewski Lannby 2000.